

Βρυξέλλες, 6 Φεβρουαρίου 2026
(OR. en)

6010/26

**Διοργανικός φάκελος:
2025/0555(COD)**

COMPET 149	ECOFIN 153
IND 93	COH 19
MI 99	INDEF 50
CADREFIN 46	CULT 15
FIN 206	CYBER 46
RECH 46	JAI 156
ESPACE 22	DIGIT 31
CONSOM 37	DATAPROTECT 33
DUAL USE 7	FREMP 36
EDUC 30	RELEX 150
TELECOM 51	COPS 78
ENER 48	UD 22
ENV 92	AUDIO 16
CLIMA 46	PROCIV 17
AGRI 90	IPCR 10
TRANS 51	MAP 49
SAN 64	FISC 64
PHARM 10	CODEC 164
BIOTECH 6	IA 23
POLMIL 64	CSC 91
POLGEN 23	

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

Θέμα: *Προετοιμασία του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας (Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία, Έρευνα και Διάστημα) της 26ης Φεβρουαρίου 2026*

Κανονισμός σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας: ένα εργαλείο στρατηγικής ανθεκτικότητας για τις ΜΜΕ και τις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας
– Συζήτηση προσανατολισμού

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες ενημερωτικό σημείωμα της Προεδρίας με θέμα «Κανονισμός για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας: Ένα εργαλείο στρατηγικής ανθεκτικότητας για τις ΜΜΕ και τις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας» ενόψει της συζήτησης προσανατολισμού στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας στις 26 Φεβρουαρίου 2026.

Κανονισμός σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας: ένα εργαλείο στρατηγικής ανθεκτικότητας για τις ΜΜΕ και τις ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας

Οι ευρωπαϊκές αξιακές αλυσίδες σε κρίσιμους τομείς, όπως η καθαρή τεχνολογία, η βιοτεχνολογία και τα προηγμένα υλικά, παραμένουν κατακερματισμένες και υπόκεινται σε εξαρτήσεις, περιορίζοντας την ικανότητα της ΕΕ να αυξήσει την ανθεκτικότητά της και να ανταγωνιστεί σε παγκόσμια κλίμακα. Η εξάρτηση της ΕΕ από προμηθευτές τρίτων χωρών για συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία αυξάνεται, ιδίως όσον αφορά τις πρώτες ύλες και τις ενδιάμεσες εισροές που απαιτούνται για την δίδυμη μετάβαση¹. Πιο κρίσιμο είναι το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή καινοτομία βρίσκεται αντιμέτωπη με την «κοιλιάδα του θανάτου» — ενώ η ΕΕ διαπρέπει στη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων, οι εταιρείες αυτές αντιμετωπίζουν πρόβλημα χρηματοδότησης όταν προσπαθούν να περάσουν από τα σχέδια νέων προϊόντων στην παραγωγή και να αναπτυχθούν. Αυτό το χάσμα όσον αφορά τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις εξακολουθεί να μην καλύπτεται από ευρωπαϊκά ιδιωτικά επιχειρηματικά κεφάλαια, αναγκάζοντας τους φορείς καινοτομίας υψηλού δυναμικού είτε να πωλούν σε ξένους ανταγωνιστές είτε να μετεγκαθίστανται είτε να παραμένουν στάσιμοι, μεταφέροντας έτσι τη βιομηχανική ικανότητα της ΕΕ σε τρίτες χώρες². Αυτό όχι μόνο εκτιμάται ότι επιβαρύνει σημαντικά την παραγωγικότητα της ΕΕ σε σύγκριση με τις ΗΠΑ, αλλά επίσης περιορίζει σημαντικά την ικανότητα στρατηγικών τομέων να βασίζονται σε μια διαφοροποιημένη ευρωπαϊκή βάση προμηθευτών και να οικοδομούν ανθεκτικές αξιακές αλυσίδες και ανταγωνιστικά οικοσυστήματα.

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2024). Ετήσια έκθεση του 2024 για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα [COM (2024) 77 final], σ. 14-16 (Επιβεβαίωση επίμονων στρατηγικών εξαρτήσεων σε ευαίσθητα οικοσυστήματα)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2024). Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας — Μέρος Α (Έκθεση του Mario Draghi), σ. 42-45 (Σχετικά με την αύξουσα εξάρτηση από προμηθευτές κρίσιμων τεχνολογιών εκτός ΕΕ).

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2024). Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας — Μέρος Β (Έκθεση του Mario Draghi), ενότητα 2 «Closing the Innovation Gap» [Γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας], σ. 58-60.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (ETA) δεν είναι απλώς ένα νέο κονδύλιο του προϋπολογισμού, αλλά και ένας στρατηγικός μοχλός πολιτικής. Το ETA έχει σχεδιαστεί για να καταπολεμήσει τον κατακερματισμό του χρηματοδοτικού τοπίου της ενιαίας αγοράς. Ως άμεση απάντηση στο «επενδυτικό χάσμα» που εντοπίστηκε στις εκθέσεις Draghi και Letta, το ETA προτίθεται να ενοποιήσει τα χρηματοδοτικά μέσα σε μια ενιαία, συνεκτική πλατφόρμα υλοποίησης³. Πρωταρχικός βιομηχανικός στόχος του είναι να καθιερώσει μια «απρόσκοπτη επενδυτική διαδρομή» για τις ευρωπαϊκές εταιρείες, μεταξύ άλλων μέσω ενός μείγματος μέσω στήριξης βάσει επιχορηγήσεων και ελαχιστοποίησης των κινδύνων προσαρμοσμένου στα διάφορα στάδια ανάπτυξης των εταιρειών. Εναρμονίζοντας τους κανόνες και συγκεντροποιώντας τους πόρους, το ETA έχει ως στόχο να δώσει τη δυνατότητα στις ΜΜΕ υψηλού δυναμικού ή κρίσιμης σημασίας να μεταβούν απευθείας από την προεμπορική έρευνα στη φάση της βιομηχανικής επέκτασης χωρίς την τριβή της υποβολής νέων αιτήσεων στο πλαίσιο αντικρουόμενων ρυθμιστικών καθεστώτων⁴. Γι' αυτό, κάθε σκέλος πολιτικής του ETA θα στηρίζει ειδικές δράσεις για τις ΜΜΕ για να αυξήσει την ευρεία συμμετοχή ΜΜΕ στο πρόγραμμα. Επιπλέον, το ETA θα έχει στη διάθεσή του ολόκληρη την εργαλειοθήκη του προϋπολογισμού της ΕΕ για να αποδεσμεύει πρόσθετες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις καθ' όλη τη διάρκεια της επενδυτικής διαδρομής.

Ενώ η ΕΕ έχει χαρτογραφήσει επιτυχώς τις στρατηγικές της εξαρτήσεις, ένα κρίσιμο στοιχείο παραμένει ανεπίλυτο για τις αξιακές αλυσίδες μας. Η ανθεκτικότητα δεν επιτυγχάνεται μόνο με το να εξασφαλίσουμε πρώτες ύλες ή να στηρίξουμε την τελική συναρμολόγηση (δηλαδή γιγαντιαία εργοστάσια): απαιτεί επίσης να αντιμετωπίσουμε το «ελλείπον μέσο» της αλυσίδας εφοδιασμού προωθώντας ένα ισχυρό οικοσύστημα από κατασκευαστές συνιστωσών, προμηθευτές, φορείς καινοτομίας και παρόχους τεχνολογίας -ρόλοι που καλύπτονται κυρίως από ΜΜΕ⁵. Το ETA θα προωθήσει τη δημιουργία, τη συνεργασία και την επέκταση της καινοτομίας, της ιδιωτικής χρηματοδότησης και των βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Κάποιες από τις δράσεις του ETA, όπως οι ειδικές ανά τομέα δράσεις για τις ΜΜΕ, οι Τεχνολογικοί Πρωτοπόροι της ΕΕ και ο δημιουργός Αξιακών Αλυσίδων, αποσκοπούν να αντιμετωπίσουν αυτή την πτυχή.

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2024). Πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2024-2029, σ. 10-11 (Όπου προτείνεται το ETA ως τμήμα της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία ώστε να διασφαλισθεί επενδυτική ικανότητα σε στρατηγικές τεχνολογίες). Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. (2025). Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας: Επισκόπηση, σ. 2 (Σχετικά με την ενοποίηση υφιστάμενων μέσων).

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2024). Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας — Μέρος Β (Εκθεση του Mario Draghi), ενότητα 5, σ. 280-285 (Σχετικά με την ανάγκη εξορθολογισμού της χρηματοδότησης από το επιστημονικό εργαστήριο στο εργοστάσιο και αποφυγής κανονιστικών εμποδίων).

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2021). Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών: Στρατηγικές εξαρτήσεις και ικανότητες [SWD (2021) 352 final], σ. 14-16 (Επισημαίνει ότι οι εξαρτήσεις συχνά απορρέουν από συγκεκριμένα τμήματα της αλυσίδας εφοδιασμού στα οποία κυριαρχούν ξένες ΜΜΕ).

Η ανθεκτικότητα εξαρτάται από ολόκληρο το βιομηχανικό οικοσύστημα και όχι μόνο από απομονωμένους πρωτοπόρους. Γι' αυτό, οι μικρομεσαίοι φορείς καινοτομίας μπορούν και πρέπει να αποτελούν κεντρικό τμήμα της αξιακής αλυσίδας. Αυτοί παρέχουν εξειδικευμένες λύσεις σε βασικούς κόμβους της αξιακής αλυσίδας, είναι ευέλικτοι σε κρίσεις, είναι κρίσιμοι καινοτόμοι και μπορούν να συμβάλουν στη διαφοροποίηση παρέχοντας εναλλακτικές λύσεις στις εισαγωγές⁶. Επιπλέον, σε τομείς που ορίζονται από γρήγορο τεχνολογικό κύκλο εργασιών, η ταχύτητα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα ανταγωνιστικότητας. Το ΕΤΑ πρέπει να διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στην προσαρμογή της ευελιξίας και της ταχύτητας που απαιτούν οι εταιρείες υψηλής ανάπτυξης, διασφαλίζοντας ότι η ΕΕ δεν θα συνεχίσει να χάνει τα πλέον καινοτόμα πλεονεκτήματά της απέναντι σε ανταγωνιστές από τρίτες χώρες που προσφέρουν ταχύτερη και απλούστερη πρόσβαση σε κεφάλαια.

Οι αντιπροσωπίες καλούνται να σχολιάσουν τις ακόλουθες κατευθυντήριες ερωτήσεις:

- Πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι επενδυτικά έργα μεγάλης κλίμακας ενσωματώνουν αποτελεσματικά τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ στις αλυσίδες εφοδιασμού τους, διασφαλίζοντας ότι το βιομηχανικό μας οικοσύστημα παραμένει ισχυρό;
- Πώς μπορεί το ΕΤΑ να διασφαλίσει ότι τα μέσα ελαχιστοποίησης κινδύνων προσελκύουν αποτελεσματικά ιδιωτικά κεφάλαια, με την ίδια ευελιξία με τους ανταγωνιστές τρίτων χωρών και χωρίς μακροπρόθεσμη εξάρτηση από δημόσιες επιδοτήσεις, παρέχοντας έτσι την «απρόσκοπτη επενδυτική διαδρομή» που απαιτείται ώστε οι ΜΜΕ να επιβιώσουν στην «κοιλιά του θανάτου»;

⁶ ΚΚερ, 2023. Ημιαγωγοί στην ΕΕ, συνοπτικό έγγραφο σχετικά με τις δραστηριότητες της ευρωπαϊκής ομάδας εμπειρογνομόνων για τους ημιαγωγούς (Για το πώς στοχευμένα μέτρα πολιτικής μπορούν να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στον τομέα των ημιαγωγών, ιδίως μέσω στήριξης προς ΜΜΕ, εξειδικευμένους παραγόντες και πιλοτικές γραμμές, βελτιωμένης πρόσβασης σε υποδομές κατασκευής και ισχυρότερης ολοκλήρωσης σε όλες τις αξιακές αλυσίδες).